

ГРОМАДСЬКА ДУМКА

газета політична, економічна і літературна

Умови передплати. З приставкою і пересилкою: на рік 4 карб., на 1/2 року 2 карб., на 3 місяці 1 карб., на 1 міс. 50 коп. За кордон: на рік 9 карб., на пів року 4 карб. 50 коп. За зміну адреси 30 коп.

Передплату приймають: 1) у Києві, в конторі редакції „Громадської Думки“ (Михайлівська ул., ч. 10) щодня з 10 до 5 годин дня, 2) в книгарні журналу „Кіевская Старина“ (Безаківська ул., ч. 14). Передплатувати можна тільки з 1-го дня кожного місяця

виходить щодня, окрім понеділків

Рік перший.

Од редакції: Читаючи нашу газету, треба вимовляти е—як йе, и—як ы.

Автори рукописів повинні подавати своє прізвище і адресу. Редакція може скорочувати і змінити статі; більш статі, до друку негодячі, переховуються в редакції 3 місяці і висилаються авторам їх коштом, а дрібні замітки й дописи одразу зникають.

Умови друкування оповісток: За рядок попереднього тексту, або за його місце платиться: за перший раз 40 коп., за другий 20 коп.

За рядок після тексту за перший раз 20 коп. за другий 10 к. Хто шукає заробітку, платить за оповістку в 3 рядки 10 коп. за раз

Телефон № 1458

Громадська Думка

щоденна політична, економічна і літературна газета, виходить в Києві з 1-го січня (января) року 1906.

ГРОМАДСЬКА ДУМКА дає щоденний огляд життя політичного, громадського, економічного і літературного на Україні, в Росії й по чужих землях; звістки про всякі світові події, цікаві нашим людям; поезії та оповідання, наукові фельетони і т. п.

В ГРОМАДСЬКІЙ ДУМЦІ досі згодились писати: проф. Антонович В., Балабуха С., Бондаренко Ів., Боржковський В., Василенко М., Верзилов А., Винниченко Вол., Волох С., Вороний М., Ганейзер Е., Гнатюк В., Гринченко Б., Гринченко М. (Загірня) Григоренко Гр., проф. М. Грушевський, Грушевський Ол., Дмитрієв М., Дніпрова Чайка, Доманицький В., Дорошенко В., Дорошенко Д., Фремов С., Жебуньов Л., Жигецький П., Квасницький Є., Квітка К., Коваленко Гр., Козловський В., Комаров М., Комарова Г., Конощенко А., пр. доц. Корчак-Чепурковський А., Коцюбинський М., Кошовий В., проф. Кримський А., Левіцький М., Леонтович В., Ліпа Ів., Липковський С., Лисенко М., Лисовський Ол., Лозинський М., Лотоцький Ол., Маковей О., Маркович Д., Матушевський Ф., Мирний П., Миронець В., Науменко В., Падалка Л., проф. Перетц В., проф. Погодин А., Русова С., Русов О., Самійленко В. (Сивенський), Славинський М., Сластьон О., Смуток П., Сьогобонний Гр., Степаненко В., Тимченко Є., Туган-Барановський М., Франко Ів., Чернявський М., Чикаленко Є., Шраг І., Ярошевський Б., Яновська Л. та інші.

Ціна газети **Громадська Думка** на рік 4 карб., на пів року 2 карб., на 3 місяці 1 карб., на 1 місяць 50 коп. з пересилкою. За кордон на рік 9 карб., на пів року 4 карб. 50 коп.

Громадська Думка виходить щодня, окрім понеділків та після свят. Адреса редакції **Громадської Думки** — у Києві, Михайлівська ул., ч. 10.

Видає і за редакцію відповідає **Володимир Леонтович**.

НОВА ГРОМАДА

літературно-науковий місячник, виходить з січня року 1906.

НОВА ГРОМАДА міститиме твори красномовних письменників (поезії, оповідання, повісті, драматичні твори), наукові й публіцистичні статі, огляди політичного і громадського життя на Україні й по-за її межами і т. п.

НОВА ГРОМАДА має тих самих співробітників, що і **Громадська Думка**; виходить щомісяця книжками по 10 аркушів друку.

Ціна з пересилкою на рік 6 карб., за кордон — 8 карб. 50 коп., окрема книжка коштує 75 коп.

Адреса редакції **НОВА ГРОМАДА** — в Києві, Михайлівська ул., ч. 10.

Видає і за редакцію відповідає **Володимир Леонтович**.

Передплатувати **ГРОМАДСЬКУ ДУМКУ** і **НОВУ ГРОМАДУ** можна також в книгарні „Кіевской Старини“, у Києві, Безаківська ул. ч. 14 і в конторі газети „Русь“, у д. Компаніїця, Хрещатик, ч. 54. Там же можна брати газету і на комісійний продаж.

В Львові газету і журнал можна передплатувати в книгарні Наукового товариства ім. Шевченка, ул. Театральна, ч. 1.

Од редакції

Контора редакції просить передплатників, коли вони міняють адрес або поновляють передплату, прислати друкований адрес або показувати номер бандеролі, за яким висилалася газета.

Редакція „Громадської Думки“ оповіщає, що числа 7, 9, 10, 12 та 19 всі розійшлися і висилатися не будуть.

В Києві з 1 січня виходє (уже вийшов № 8)

“ШЕРШЕНЬ”

Український гумористично-сатиричний ТИЖНЕВИК

з малюнками і карикатурами на громадські і політичні теми, на звірець столичних сатиричних журналів.

„ШЕРШЕНЬ“ виходить щоп'ятниці

Ціна з пересилкою: на рік 4 карб., на пів року 2 карб. 30 коп., на 3 міс. 1 карб. 20 коп., окреме число 10 коп., за кардон 6 карб.

В „Шершені“ працюють письменники: Бердяєв С., Будяк Ю., Вдовиченко М., Гребинюк І., Коваленко Гр., Коваленко Ол., Коцюбинський М., проф. Кримський А., Ліпа Ів., Маковей О., Нечуй-Левіцький Ів., Поллава М., Сивенський В., Старицька-Черняхівська Л., Стещенко І., Стефанік В., Тимченко Є., Федорченко Ів., Хоткевич Г., Чернявський М., багато інших. Художники: Бабенко А., Бурачок І., Краєвський Ф., Лозинський С., Різниченко В., Сластьон О., Тіхачек В., Турцевич А., Яковлев М. (Косив) і інші.

Передплата приймається в Києві—книгарня „Кіевской Старини“ Безаківська, ч. 14, і в книгарні „Иванова и Ко“, Фундуклеєвська, ч. 2, і в редакції.

Адреса редакції: Гоголевская ул. 45, кв. 8.

Ціна за оголошення 2 карб. за стрічку петіта, 100 карб. за стовпець.

Редактор-Видавець **В. Лозинський**.

Въ среду 22 февраля, въ 8 часовъ вечера, въ Биржевомъ залѣ докторъ истории Г. Е. Аванасевъ прочтетъ публичную лекцію на тему

Монтескье и основание государственной жизни.

Билеты можно получить въ магазинѣ Владислава Идзиковскаго (Крещатикъ, противъ Фундуклеевской), а въ день лекціи въ Биржевомъ залѣ при входѣ отъ 11 до 2-хъ часовъ и съ 5 до 8 часовъ. Сборъ съ лекціи предполагается предназначить въ пользу сенатори въ Пушѣ-Водицѣ. 3—3.

ВИДАВНИЦТВО Е. ЧЕРЕПОВСЬКОГО.

Київ, Крутий спуск, № 1.

ВИЙШЛИ З ДРУКУ І ВИПУЩЕНІ НА ПРОДАЖ:

—Український декламатор „ДОСВІТНІ ОГНІ“—

Збірка поезії й прози до читання й декламації. Упорядкував **В. Гринченко**. Том більше як 50 боків на гарному папері. Книгу закрашують українські орнаменти, вішечки, артистичні закладки, три малюнки фарбами і 60 портретів українських письменників, артистів. Вішечки художників **Е. та В. Маковських**. Окладинка малювання **І. Шулги**. У сій збірці краєві твори видатніших українських письменників, починаючи од **Котляревського** і до нашого часу. Окрім того в книзі надруковані мелодекламації: з „Саффо“ музика **М. Лисняка**, „Наука“ і „Смути картини“, музика **М. Левинського**.

Ціна книги 1 р. 25 коп., в артистичній оправі 1 р. 75 коп. Пересилка 25 коп., „наложним плат.“—35 к.

ПОВІСТІ І ОПОВІДАННЯ ІВ. НЕЧУЯ-ЛЕВІЦЬКОГО.

Том другий: „Старосвітські батюшки та матушки“, повість-хроніка і „Бурлачка“, повість, видання третє. Ціна 1 р. 50 к. Тот четвертий: „Над чорним морем“ і „Київські прохачі“ (нов. пов.) 1 р. 50 к.

ОКРОМЕ ВИДАНІ:

Старосвітські батюшки та матушки, видання третє 1 р. 25 к.
Бурлачка, повість, видання 3-є — 60
Над Чорним морем, повість 1 р. 25
Київські прохачі, повість — 50

Друкуються: повісті й оповідання, тт. 1, 5 і 6.

склад цих книжок у видавця **Е. ЧЕРЕПОВСЬКОГО**.

Київ, Крутий спуск, № 1.

5—107—2

ИЩУТ КОМП. с 15 т. для расшир. проз. мыловар. завода, наход. при ст. ж. д. в полн. ходу. Гарант. 2 1/2—3т. Обращ. письм: Киев, поч. ящ 51—М.М. 5—106—1

Ученик 2 кл. учительской семинаріі

З гарним почерком шукає місця переписчика, конторщика, прикащика, або якого другого бодай би й дворника. Згоден на візді. Адрес листовно в контору ред. „Гр. Д.“ для. Е. І. 10—2.

ЗУБНА ЛІКАРНЯ

Д-рив Верезницького і Д. Цигури Фундул. 30, рп Театральн. Прийм. від. 9 ран. до 7 г. веч. Гоїнья, plomb., вправ., штучні зуби. Плата по затвер. таксі. Порада і гоїнья 40 коп. 30—12

Київ, 22-го лютого.

Не встигло ще висхнути друкарське чорнило на правилах, що видано про пресу, себ-то про газети та журнали, в кінці минулого року, як газети принесли звістку, що 15 февраля в державній раді (государственном советѣ) повинен був розглядатися проект нових додаткових правил до тимчасових правил про пресу. Урядова газета „Русское Государство“ повідомляє, що правила ці „мають на меті не попустити обходити закон про пресу і встановити одвічальність за порушення правил при виданні малюнків“.

Запобігання ці, як видно з проекту, складаються з кількох способів, між якими найбільшу увагу звертають на себе два. Перший спосіб має встановити пильний догляд за видавцями та редакторами газет, щоб видавцем чи редактором газети був справді той, чие прізвище стоїть на газеті. Пильнувати цього, на думку авторів проекту,

треба для того, щоб ті редактори та видавці, яким заборонено було через віщось газету, не могли вести далі справу сами, виставивши про око начальства за редактора чи видавця когось иншого.

Другий пункт проекту має на меті поповнити правила про пресу, що видано дня 27 листопаду (ноября), одним невеличким додатком, а саме ось яким. За теперішніх правил судовій палаті дано право, не розглядаючи справи, прийняти видання газети „до приговору суда“, себ-то до того часу, поки суд не розгляне діла. Скаржитися на таку постанову судової палати себ-то подавати на апеляцію,—не можна. До цього закону проект хоче додати тільки одно слово, щоб в законі стояло не просто „до судового приговору“, а так: „до рішучого (окончательного) судового приговору“.

Новий закон про пресу, що видано після маніфесту 17 жовтня (октябрі), в якому обцяно було громадянству волю слову, далеко не справдив надій громадянства на сподівану вольність бо не відповідав ні тому, що називається вольністю слова, ні умовам та вимогам теперішнього життя, нарешті він встановив суворі кари за порушення правил закону.

Одже минуло два з половиною місяці і міністерство Вітте—Дурново визнало за потрібне зробити нові додатки до нового закону. Додатки ці, як бачимо, мають на меті одно: яко мога більше вкоротити і ту невеличку волю друкованому слову, яку воно має тепер.

Перший пункт нових правил мусить, як видно, встановити якийсь догляд поліції за видавцями та редакторами газет, бо инакше не можливо пильнувати за тим, щоб справжніми видавцями та редакторами газет були ті, що їх ім'я стоїть на газеті. А коли так, то „явочний

порядок“, що встановив новий закон про пресу, стає вже не „явочним“, а нахилиється до того о порядку, який був і поперед, себ-то до „разрѣшительного“. Окрім того, цей проект, роблючи величезну матеріальну шкоду видавцям та редакторам газет, не дає їм змоги задовольнити своїх передплатників якоюсь иншою газетою.

Щож до другого пункта проекту, то його вже увесь цілком вигадано на те, щоб винищити всі газети, які не до впадоби урядові і ось через що. Дуже й дуже легко може трапитися так, що судова справа, поки вийде рішучий (окончательний) приговор, тягтиметься, не місяць і не два. Судові палати в нас обже не силою діла; закон же не пакаєує ім розглядати справ про газети зразу-ж, як вони виникнуть, а через це справи ці чекатимуть своєї черги. Поки прийде та черга, газета на основі нового закону, не буде виходити, а газетне діло таке, що для його має вагу кожен день, кожна година і коли газету спинять на скільки місяців, то се може статися причиною її смерті. Уявіть же собі, що після вже того, як газета втратить через припинення передплатників, коли співробітники розійдуться, а видавець матиме великі збитки, суд встановить, що в газеті не було нічого незаконного і не було за віщо її закривати. За віщо ж згине тоді газета, в якій навіть на підставі наших суворих законів неможна знайти нічого незаконного?

Де—кількі уваг про Холмську Русь

За останні часи багато говорять про те, ніби уряд виробляє проект виділяти де-які повіті Люблинської та Седлецької губернії, щоб прилучити їх до Київської, Волинської та Подільської генерал-губернаторства. При тому мається на оці врятувати українську людність від сполоннення, що загрожую їй тепер ще більше як поперед, через те що „упоретвующим“ тепер легше переходити до католициства, а холмське духовенство і руська інтелігенція не становлять супроти сполоннення досить могутнього опору.

Як бачимо—наміри добрі та проект видається тією мрійністю, яка властива нашим канцелярям. Можна з певністю казати, що він не може бути виконаний і то з багатьох ріжних причин. Насамперед за довгі роки, що минули з того часу, коли Холмщину було прилучено до Царства Польського, вона пережила вкупі з ним весь той економічний розвиток, який стався з польською промисловістю, хліборобством і т. д. А саме, коли з кінця п'яти десятих років Польща почала перероблюватися з хліборобської країни на промислову, в тій же мірі той самий процес обхопив і Люблинську та Седлецьку губернії. Коли в 60-х роках тут пере-всім однакова була переведена і для селян українців свого краю, і тут було заведено сервітутне право на тіх самих основах, що і в ширі-польських місцевостях. Кодекс Наполеонів ще до того сполучив українську і польську людність князівства Варшавського цівільним правом; іпотека виправила на той самий лад господарське порядкування по економіях. Одно слово тисячами ниток Люблинська та Седлецька губернії привязані до інших 8 губерній Привислянського краю і розрубати цей вузол фінансових відношень, що завязаний багатьох десятих год поперед, було б важче, ніж гордів вузел. Але і незалежно сіх фінансових відношень людність Холмщини при-

*) Питання про Холмську Русь дуже важне. Редакція де в чому не згоджується з поглядами шановного професора, але дає місце цій статі, щоб виставити більше світла в цю справу. Ред.

вчалося до таких форм життя, яких не знають ні на Волині ні на Поділі, такою є, напр., всеословна гміна, що могла б бути однією з найбільше життєвих форм самопорядкування, як би її, як і кожний м'яз здорового життя, попереслідував наш лад. Варто ще тут додати, що перехід великими гуртами до католицтва бувших уніятів, яких силою було повернено на православних, робить те, що серед народа все збільшується нахил до спольщення. Через це — як що українські повітня Царства Польського буде оділено, то обидві сторони дивитимуться на цей подія, як на нове насильство. Яка користь буде для українців Волині, Поділля та Київщини, як що в своїх землях вони побачать не своїх приятелів, а людей, що вважатимуть себе одрізними силою од усього, до чого вони провизначилися, і які на своїх питомих кривих дивитимуться вовчим поглядом. А ми вже на собі добре знаємо, які наслідки дає насильство.

А тим часом українській людності Привіслянської країни таки й справді загрожує велика небезпека. Мені не раз доводилося чувати од польських дідичів цієї країни, що українці Холмщини обов'язково повернуться на поляків. Проти цього повинно боротися, але напевне, не тим способом, щоб силою одраяти згадані повітня од Царства Польського, а разом самосвідомості серед української людності, якій, очевидно, бракує такої самосвідомості.

Треба домогатися, щоб по нижчих школах в країні вчили українською мовою; треба допомогати селянам-українцям набувати землю в тих місцевостях, по яких вони живуть поруч з поляками; треба дбати про розвій серед їх свідомості через ширення газет та книжок.

Тоді ні католицька віра, ні політичне та культурне єднання з поляками не перемінять національного обличчя українців Холмщини і вони будуть твердо пам'ятати про свою кривдність з волинськими, подільськими та галицькими українцями, пам'ятати до того часу, поки взагалі питання про національність не перестануть хвилювати людськість.

Профес. А. Л. Погодин.

3 газет та журналів.

В „Рускомъ Государствѣ“ надруковано статтю д. Р., в якій доводиться, що з земельних питань можна порішити, склавши на користь селянського народу державний земельний фонд із земель казенних, мануфактурних та удільних та прилучивши до цього фонду ще так звані „одрізні землі“, про які поперед того треба зробити відповідний дослід за допомогою земства й виборних від селян. „Наша Жизнь“, розбираючи сю статтю, висловлюється, що

такі от офіційні, мало не офіційні вигадання способів порішити з земельних питаннями, — вигадання чисто канцелярської вадки, — хоч а ні на крок не посувають справи, але досить такі характерні. Почати хоч з того, що утворення земельного фонду з „одрізних“ земель казенних, удільних та мануфактурних дасть значно малий, як політичний, — ніяк не більше 8 мільйонів десятин — запас землі. Се тому, що за „одрізні“ землі вважаються тут, зазвичай, тільки ті, панські землі, що під час нарізки наділів врізувалися косяками в християнські землі, а не вся та земля, що лишилася в поміщиків, хоч її, за часи кріпацтва, порали селішки.

Далі газета спиняється на тому „досліді“ про одрізні землі, що хоче зробити д. Р.

Темні селяне і „жиди.“

Відносини селян до євреїв — дуже цікаве питання, питання історичне. На листах „Громадської Думки“ ще нічого не друкувалося про цю річ.

Я хочу зробити початок і бажав би, щоб він не пропав даремне.

Я зріс на селі, серед великої темряви. Багацько з того, про що я пишу, мені доводилося і бачити своїми очима, і частенько навіть самому бути в тому діячем. Гадаю, що це одно оправдає мене від усіх обвинувачень, що я ніби тягну на чужь руч або занадто підмалював картину. Може де робиться й не так, як у нас, — це річ можлива, але я пишу тільки те, що сам пережив і бачив на власні очі.

Ще змалку селянські діти звикають дивитись на євреїв, як на людей зовсім иншої, „нехрещеної“ породи. Винувати в цьому і наші батьки з матерками, що не доводять своїх дітей до розуму, але більше винувата в цьому школа, де вже наче-б то треба було вчити дітей правди. Наші батьки та матері не зупиняють нас, як ми з собаками бігаємо за „жидом“, або кидаємо на його грудками; вони не зупиняють нас і не кажуть, що робити цього не можна, бо євреї — така ж людина, як і ми. Але ні, навпаки, „жид“ — зовсім не такий чоловік, як ми, — це добре знає всякий безштанько. — А подивись, сину, що то за чоло-

вчалося до таких форм життя, яких не знають ні на Волині ні на Поділі, такою є, напр., всеословна гміна, що могла б бути однією з найбільше життєвих форм самопорядкування, як би її, як і кожний м'яз здорового життя, попереслідував наш лад. Варто ще тут додати, що перехід великими гуртами до католицтва бувших уніятів, яких силою було повернено на православних, робить те, що серед народа все збільшується нахил до спольщення. Через це — як що українські повітня Царства Польського буде оділено, то обидві сторони дивитимуться на цей подія, як на нове насильство. Яка користь буде для українців Волині, Поділля та Київщини, як що в своїх землях вони побачать не своїх приятелів, а людей, що вважатимуть себе одрізними силою од усього, до чого вони провизначилися, і які на своїх питомих кривих дивитимуться вовчим поглядом. А ми вже на собі добре знаємо, які наслідки дає насильство.

Нарешті, каже вона, самий сей дослід, у якому повинні взяти участь земство й виборні селяне й про який уряд заговорив тільки недавно, — до чого він приведе в сей час? Не завдять при тому згадати: до чого привели численні наради земських управ з селянами на економічних радах та з'їздах, що відбулися в літку й по осені? Скільки людей з поміж земських служачих в управах та з селян сидять тепер по тюрмах і чекають заслання в Сибір.

І, посланих на сей приклад з недавньої історії, газета приходить до тої думки, що уряд в усіх своїх проєктах земельної реформи не виходить за межі канцелярської роботи, а коли випадково й виступить по за ці межі, так зараз поспішає як скорше повернутись назад, як то було з маніфестом про землю з 3 ноября. Оттак, кінчає газета,

нема сумніву, що, з усіх проєктів, вироблених та виконаних буде лише один: буде зложена книжечка для селян про те, що власність незаймані й що землі в Росії загалом мало, аби нею наділити всіх селян як слід, та що треба покладати надію на переселення в Сибір.

Здається, що й справді поки справу з землею рішатимуть старими засобами, забезпечення про незайманість приватної власності та рішучі заходи проти аграрних розрухів будуть альфою і омегою всієї роботи уряду в сій справі.

Із російського життя

Чутки й вісті з Петербургу. Тімірязев та Куллер виїздили до Царського Села й особисто прохали Царя не призначати їх членами державної ради, бо при сучасному утиску проти громадянства сумнівно не дозволяє їм залишатися на державній службі.

В державній раді знову склалася опозиційна група. Рада постановила спинити діяльність губернаторів що до утиску і запитала од них відомості про число арештованих, й через те одразу увільнено з тюрм мало не половину всього числа арештованих. Багато говорено було про діяльність ярославського губернатора Римського-Корсакова, що як на його місце призначити міського губернатора Курлова, та губернія лемке зітхнула-б. Однак рада постановила, що конституційно-демократична партія не належить до числа дозволених партій. (О. Ж.)

По реформі державної ради найстаріші члени її, які не ходять на засідання, будуть вважатися за „почетних“ (шановних) членів, але жалування їм буде видаватися (Гражд.).

Полковника Семеновського полку Римана призначать на вину по саду — командуючого кінно-гвардєйського полком. (К. Ж.)

Кажуть, що маніфести про амністію та про земельне питання будуть оголошені за кілька днів до відкриття думи. (К. Ж.)

До виборів. Волостний сход, що відбувся в Сестроріцькій для виборів вповноважених до державної думи, постановив бойкотувати її.

Міністр внутрішніх справ Дурново звелів губернаторам добре берегти списки виборців, бо вже траплялося, що їх аннулювали. (П. Ж.)

Нова позика. В міністерстві фінансів вироблено проєкт нової позики через шостипроцентну державну ренту. (Пет. Гол.)

Із життя газет. Вийшла нова газета „Свободний народ“. Поліція, що прийшла сконфіскувати номер, опізналася. Редактора сатиричного журналу

вік пішов? — питає батько у сина. — Ні, тату, то не чоловік, а жид пішов, — відказує, жартуючи, син батькові... Батько добре розуміє одповідь сина, така мова йому не вперше, він чув її від свого батька... Ця мова так увійшла в тіло й кров його, що він і не помічає того глузування, яке в ній міститься... Частенько буває, що синок оповідає батькові, як він з Опанасом або Грицьком спіяли „жидина“ і намазали йому губи салом... Батько тільки сміється... І дитя, побачивши, що батькові від цього смішно, не посоромиться й вдруге зробити те ж саме... Буває й так, що спіямають „жидина“, простигнуть його на землі, держать міцно за руки й „вихрежуть“...

У нас у містечку є багацько приказок, у яких євреї з'являються „нехрестом“, „невірою“, не людиною. Є й пісні, з якими діти часто бігають за євреями та дражнять їх. Наприклад, для „жидів“:

Жидівочка Іохва Під припичком здохла; Дайте її сала. Щоб вона не встала; Дайте її коко. Щоб вилязо око...

Або ось для „жидів“ взагалі: Жид пархатий Г... напхатий Гудакком припхатий, Щоб не був сердатий...

Діти знунаються над євреями, як тільки можуть: цькують їх собаками, кидать камінням, або чим попало. Єврейські дітя ніколи не осмілюється піти само вулицею по селу; його опадуть селянські діти і добре напнуть йому боки...

Літом, як буває спека, де найкраще всього погуляти, як не в холодку у лісі? Але й тут треба йти з опаскою, бо опадуть настухи і виявлять на „жидівських“ боках свої разбашані нахальності? Через це євреї мусять йти у ліс тільки гуртом... Літом буває така картина: йдуть собі у суботу гарно повбірані „жидівки“; йдуть стиха, поважно і балакають про свої справи; а ззаду підкарадується хлопці й „обспинють“ „жидівку“ піском... А то буває й так: тихенько підкарадується ззаду, обривають (повалють) їх і утікають, регочучи, мов несамовиті... Або трапляється єврейське весілля, — „хипа“, як у нас кажуть. Хлопці инді кидать дегло, вихвачують з рук свічки, з якими євреї йдуть від вінця, або тупать їх.

Взагалі, вчинити „жидам“ яку небудь бешкетну (скандальну) подію, на це завжди вистачить охочих і хіти. Я знаю одну єврейську хатку; на неї дехто можна вилізти, — і хлопці лазили і робили в комин негежес діло...

Школа, така школа, якою вона є в нас тепер, не навчає селянських дітей і в „жидів“ бачити таку ж людину, як і ми самі. Навпаки, — усього, кого тільки можна, вона зробить юдофобом...

„Жало“ Владова арештовано в помешканню суду. (О. Ж.)

Із життя спілок. На зборах Центральної спілки служачих в залізничних постановлено вимагати, щоб увільнено всіх арештованих за наказом адміністрації, щоб всіх уволених знову прийняли на службу. Постановлено призначити термін, й після того, як що се не буде зроблено, подати прохання про одставку. (К. Ж.)

Із життя партій. В Петербурзі знову почалися районні збори членів конституційно-демократичної партії.

В Ярославлі заборонені збори усіх партій, навіть партії „союза 17 октября“. На з'їзді членів торгово-промислової спілки зроблено постанову: добробут Росії з-окрема промисловості, залежить від встановлення твердих підстав волі, про які сповістив маніфест 17 октября, через заведення їх до основних законів. Позбавлене усякої законної міри порядкування країною в сучасні дні, коли нехтують навіть колишні гарантії, приводить до зруйнування у-щент добробуту Росії, й його не можна терпіти далі, без турботи за країну та улюблену Династію. (О. Ж.)

Вороніжський губернатор заявив, що він не дозволить зборів конституційно-демократичної партії (К. Ж.)

Діло чорноморських повстанців.

Суд над повстанцями невдовзі кінчатиметься. Оборонці вже проказали свої промови. Врублевський доводить, що Шмідт борюва за волю й не винувати за пролиття крові, він — великий борець за всеюдне виборче право, він соціаліст, але не політичний революціонер, він переконаний оборонець Царя й народних прав російського люду. Зарудний довів, що соту статтю зовсім неможна прикладати до підсудних, бо Шмідт і матроси-монархисти, й не мали ніякого заміру зруйнувати конституційний лад, що існує після 17 октября. Промова зробила глибоке враження й арештова арестувала акт обвинувачення. Останнім говорив д. Александров; між иншим він сказав: „тут чиниться найбільша історична помилка. Два роки Росія плаває в крові... Досить її! Нумо вибиратися на беріг. Нехай не прольється більше відина крапля її, бо інакше ми заллємось нею. Перед вами сидять без вини винувати... Не Шмідт перед нами — перед вами наше отечество“. Під впливом промови лязнали офіцери, варті, підсудні кинулись дакувати й обімати оборонця. Вдало, були зворушені і судді. Прокурор вставив: „оборонці дарма думають, що я вимагаю кари на смерть. Се не так. Я — прокурор і як такий, покладаюся на закон, що вимагає кари на смерть“. Врублевський, відповідаючи прокуророві, прохав суд: „се відомте мені в одному — се, щоб довести до Царя, що люде, яких судять, мов, зрадників престоло, в останньому слові викликають: „Царю, вбуди на смерть вітаємо Тебе!“ Промови скінчилися. Оборонці просять про довіл подати присуд Цареві на розсуд, сподіваючись, що тоді кару на смерть буде замінено на меншу кару.

17 февраля підсудні сказали своє останнє слово. Суд вийшов, щоб зробити постанову.

Присуд оголошено при одниняних дверях. З публіки, однак, впускали тільки воєнних по білетам та дозволяли бути двом кореспондентам. Підсудних приведено на суд під міцним кономем. Вулиці біля суду повні війсь-

ка та варті. Присуд такий: Шмідта засуджено — до пари на смерть через повшення, а кондуктора Частника, командора Антоненка, машиниста Гладкова — до кари на смерть через розстріл; робітника Ялинча, фельдфебеля Уманського — до вічної каторги; нижніх чинів Карнаухова, Купринова, Осадного, Соловуха — до каторги на 20 літ; студентів Пятяна та Моїшеєва — до каторги на десять літ. Десятьох підсудних приговорено до каторги од 4 до п'ятнадцяти літ. Решту підсудних виправдано. Оборонці просили завести до протоколу ось про що: 1) слова прокурора, що розум Шмідта був знесилений під час севастопольських подій; 2) заяву прокурора під час суду, що він не вимагає Шмідтові кари на смерть; 3) матір підсудного Туркевича, що була в суді під увесь час засідань, не впустила на оголошення присуду; 4) коли суд вийшов на нараду, то з помешкання суду вивели всіх, навіть оборонців, а прокурор, що жив в тому помешканню, міг бачитися з суддями. Прокурор запротестував, кажучи, що він не мав зносин з суддями. Останній присуд буде оголошено 21 февраля на транспорті „Прут“. Оборонцям дано 7 днів для подання касації.

Як суд оголошував вирок про повшення, то Шмідт закричав: „прому зробити для мене едику ласку! розстріляти мене“, а — потім, обернувшись до публіки, додав: „передайте Росії моє благання... Предсідателю велить: „ротмістр! встанови порядок“.

Всі білі, немов мур. В суд введено варту. Козаки оточують присудженних. Настрій всіх пригнічений. Оборонець Балавінський зомлів і його винесено з залу. Шмідт процається з иншими підсудними, де з ким цілується. (К. Ж.)

3 українського життя.

Про вибори. Полтавська повітова виборча комісія рішила, що треба завести в Полтавському повіті з'їзди, щоб на їх вибрати виборних од дрібних власників і од духовенства в повітові з'їзди земельних власників, що вибиратимуть виборців у губернське виборче зібрання. Таких з'їздів буде двадцять, бо стільки в Полтавському повіті волостей. Комісія думає зібрати з'їзди в Полтаві, Мачухах, у Решетівці, у Старих Санжарах, у Супрунівці, у Тахтаулові, у Диканьці, у Балісовому, у Ваїраці, у Нікопольському, у Васильянах, у Васильїві, Чутеві у П... євровищині, у Демидівці, у Шеманому у Яназаветині, у Руновщині, у П'ясовому і в Браїлівських хуторах. (П. Д.)

В м. Урвці. Пірятинського повіту (у Полтавщині) після 17 октября написано пригбвор про те щоб завести селянську спілку і приговор той послано куди треба. Але потім виявилось, що приговор далі старшини та земського начальника не пішов; 25-го январа загадано людам зібратися на сход зібраних. Коли це привідить земський начальник, справник і 60 козаків. Земський начальник почав говорити, що селяне написали незаконний приговор про те, що приріднуємося до всеросійської селянської спілки, що такої спілки нема; бо тих людей що її заводили позабрано в тюрми то позачинано в Сибір. При цьому він називав тих людей розбійниками душогубами, злодіями, і иншими гадібними словами. Ще багато чо-

го говорив, а потім звелів, щоб зречлися першого свого приговора. Люде не схотіли. Тоді справник сказав, що коли не зречуться, то поставити у містечку козаків. Але й цього не злякалися і більшість люде на сеоді не хотіла зречатися свого приговора. Тоді начальство написало приговор, що люде зречатимуться свого першого приговора і силоміць примушували люде підписувати. Люде почали розаїгатися зо сходу: Таким робом приговор підписала з своєї волі і з неволи п'ята частина сходу, а не дві третини, як вимагає закон. Тут же арештовано всім душ і одвезено в Пірятин... Тепер селяне з Журавки питаються „Ай ге тільки в нас таке робитимуть чи й по инших селах люде б'ються, як муха в паутинні? І ще хочеться нам знати, які тпер закони в Росії старі чи нові, яких ми правда не знали: але про які нам кажуть, що вони єсть. (П. Д.)

Запомога голодним. Одеський повітовий з'їзд написав херсонському губернському присутствію, „що починаючи з осені; до сього часу селянам одеському повіті видано 556 тисяч 630 пудів усякого хліба. (Р. Р.)

В перелаславському повіті люде думають, що незабаром ділитимуть землю на всіх і через те почали тепер яко мога швидко рубати свої ліси і продають нарубане дерево дуже дешево, аби продати. Це вони роблять на те, що як ділитимуть землю, то щоб ліс не припав комусь чужому. (Св. и Пр.)

В Харківщині не спокійно; часом прокидаються серед селян розрухи. Щоб утишувати їх як тільки вони починають прокидатися, по селах заведено багато стражників, узброєних гвинтовками. Стражникам роздано бойові набої (Р. В.)

Земство без грошей. Предсідатель полтавської губернської земської управи спробує позичити грошей для полтавського губернського земства в якомусь петербургському банку; бо позичити в київських банках не пощастило. (П. Д.)

В тюрмі. Анан'єва (у Херсонщині) пишуть, що п'ять арестованих гімназистів п чали голодувати; ним вони хочуть добитися, щоб їх випущено з тюрми і віддано під суд. (Р. Р.)

Про Нейгардта. Столітин, розглянувши доклад сенатора Кузьминського про вчинки колишнього одеського градоначальника Нейгардта, пише в „Новому Времени“, що Кузьминський впевнився, що Нейгардт не підбурював робити погром. Але цього мало; сенатор Кузьминський обвинувачує Нейгардта за те, що в той день, як опубліковано маніфест 17 октября і з приводу його були політичні демонстрації, він, Нейгардт, не зробив з людьми в Одесі того, що генерал-губернатор Дубасов зробив у Москві.

В Новоросійську з наказу адміністрації городська управа скинула з посади сім душ своїх робітників: секретаря Петрова, бухгалтеря Зайцева, землеміра Камінського, Бєсова і Шахтерта; пер еписувачку Фрарцєвич і садівничого Сєсильського.

З Бахмуту телеграфують газеті „Рус.“: наближається час вибрати послів у думу, а в донецькому басейні (в Катеринославщині) люде зовсім до виборів не готуються, так немов їх і не буде. Це військовий стан за два місяці так задавив громадянське життя.

Особливо ж це треба сказати про школи церковно-приходські. В цьому багацько винувати наші духовні отці — батюшки. Духовна семінарія вже спокон-віку відома своїм юдофобством. Євзявши паряхвіти в „черть осьдлости“, батюшка-семінарїст часом зовсім забуває, що сказано апостолом в писанні: „нема бо ні еллина ні іудей“... Такий батюшка-законоучитель у школі зовсім не думає про те, що своїми розмовами про євреїв він сіє велике ворування, напоює отрутою не навчати дитячі серця. Школяр далі стане батьком і сам вчинить свої дітя тому ж, чому й його вчили...

Відносини школярів до єврейскін дітей, що учаться вкупі з ними, такісніжні ж, як і по-за школою, тільки що не так б'ють, а глузують так само. Наставники не дуже пильно придивляються до цих відносин. Навпаки, діти не рідко чують від наставників ось які речі. Наприклад, школяр погано розказує урок. Батюшка сердиться, тягне його за чуба та лає: — Ах ти, такий — сякій... Ах ти — жид!.

Школяр не вгледів батюшку й не зняв перед ним шапки. Батюшка кричить: — Чи ти парх?!... Або школярі розходяться й голосно балакають. — Цитьте, жиди! — кричить учитель...

Нечепурному кажуть: — „рохристався, наче жид“... Може хто з школярів зробить яке паскудство, і багущка і вчитель, особливо як він з семінарїстів, кажуть: — Ах ти жид... Наче жид!... І т. д., і т. д.

І далі всього поганого, для всього, що непристойно людині, є одне — коротке й виразне ймення: — „Жид пархатий...“

Колі так кажуть прості, неосвічені селяне, — то воно не так дивно, не так воно вражає, бо нема де навчитися кращого; вони більш навчаються, переймаючи від старших, а добрих прикладів вони бачать так мало... Але як ці слова каже чоловік освічений, особливо той, хто служить Христові, що також був справжнім „жидом“, — ні, душа не може цього вибачити, не може стерпіти. Хочеться кричати, та так голосно кричати, щоб почув справді сам „Росїятин Жид“ — Христос!...

Відносини селян до єврейських релігійних обрядів найбільш глузуливі. Як буває празник „кучок“, глузуванням селянських хлопців немає кінця: крадуть булки з кучок, роблять у кучках те, що пристойно тільки в хліві, кидать в їх дегло, лякають тих що у злагоді вечеряють по „кучках“... Під час свята судного дня — халу-

Відносини селян до єврейських релігійних обрядів найбільш глузуливі. Як буває празник „кучок“, глузуванням селянських хлопців немає кінця: крадуть булки з кучок, роблять у кучках те, що пристойно тільки в хліві, кидать в їх дегло, лякають тих що у злагоді вечеряють по „кучках“... Під час свята судного дня — халу-

Відносини селян до єврейських релігійних обрядів найбільш глузуливі. Як буває празник „кучок“, глузуванням селянських хлопців немає кінця: крадуть булки з кучок, роблять у кучках те, що пристойно тільки в хліві, кидать в їх дегло, лякають тих що у злагоді вечеряють по „кучках“... Під час свята судного дня — халу-

Відносини селян до єврейських релігійних обрядів найбільш глузуливі. Як буває празник „кучок“, глузуванням селянських хлопців немає кінця: крадуть булки з кучок, роблять у кучках те, що пристойно тільки в хліві, кидать в їх дегло, лякають тих що у злагоді вечеряють по „кучках“... Під час свята судного дня — халу-

Відносини селян до єврейських релігійних обрядів найбільш глузуливі. Як буває празник „кучок“, глузуванням селянських хлопців немає кінця: крадуть булки з кучок, роблять у кучках те, що пристойно тільки в хліві, кидать в їх дегло, лякають тих що у злагоді вечеряють по „кучках“... Під час свята судного дня — халу-

Відносини селян до єврейських релігійних обрядів найбільш глузуливі. Як буває празник „кучок“, глузуванням селянських хлопців немає кінця: крадуть булки з кучок, роблять у кучках те, що пристойно тільки в хліві, кидать в їх дегло, лякають тих що у злагоді вечеряють по „кучках“... Під час свята судного дня — халу-

Відносини селян до єврейських релігійних обрядів найбільш глузуливі. Як буває празник „кучок“, глузуванням селянських хлопців немає кінця: крадуть булки з кучок, роблять у кучках те, що пристойно тільки в хліві, кидать в їх дегло, лякають тих що у злагоді вечеряють по „кучках“... Під час свята судного дня — халу-

Відносини селян до єврейських релігійних обрядів найбільш глузуливі. Як буває празник „кучок“, глузуванням селянських хлопців немає кінця: крадуть булки з кучок, роблять у кучках те, що пристойно тільки в хліві, кидать в їх дегло, лякають тих що у злагоді вечеряють по „кучках“... Під час свята судного дня — халу-

Відносини селян до єврейських релігійних обрядів найбільш глузуливі. Як буває празник „кучок“, глузуванням селянських хлопців немає кінця: крадуть булки з кучок, роблять у кучках те, що пристойно тільки в хліві, кидать в їх дегло, лякають тих що у злагоді вечеряють по „кучках“... Під час свята судного дня — халу-

Відносини селян до єврейських релігійних обрядів найбільш глузуливі. Як буває празник „кучок“, глузуванням селянських хлопців немає кінця: крадуть булки з кучок, роблять у кучках те, що пристойно тільки в хліві, кидать в їх дегло, лякають тих що у злагоді вечеряють по „кучках“... Під час свята судного дня — халу-

Відносини селян до єврейських релігійних обрядів найбільш глузуливі. Як буває празник „кучок“, глузуванням селянських хлопців немає кінця: крадуть булки з кучок, роблять у кучках те, що пристойно тільки в хліві, кидать в їх дегло, лякають тих що у злагоді вечеряють по „кучках“... Під час свята судного дня — халу-

Відносини селян до єврейських релігійних обрядів найбільш глузуливі. Як буває празник „кучок“, глузуванням селянських хлопців немає кінця: крадуть булки з кучок, роблять у кучках те, що пристойно тільки в хліві, кидать в їх дегло, лякають тих що у злагоді вечеряють по „кучках“... Під час свята судного дня — халу-

Відносини селян до єврейських релігійних обрядів найбільш глузуливі. Як буває празник „кучок“, глузуванням селянських хлопців немає кінця: крадуть булки з кучок, роблять у кучках те, що пристойно тільки в хліві, кидать в їх дегло, лякають тих що у злагоді вечеряють по „кучках“... Під час свята судного дня — халу-

Відносини селян до єврейських релігійних обрядів найбільш глузуливі. Як буває празник „кучок“, глузуванням селянських хлопців немає кінця: крадуть булки з кучок, роблять у кучках те, що пристойно тільки в хліві, кидать в їх дегло, лякають тих що у злагоді вечеряють по „кучках“... Під час свята судного дня — халу-

Відносини селян до єврейських

Арешти. В Катеринодарі арештовано д. Безодарного. Він гласний думи і член депутації од катеринодарських міщан, яку приймав у себе Вітте. (О. Ж.)

В Харькові арештовано сфимовича, редактора припиненої тепер катеринодарської газети „Придніпровський Край“. (Р. В.)

У Львівському університеті.

З давніх давен у львівському університеті йде ворожнеча між українцями і поляками. Поляки силкувалися зробити так, що б той університет зробився цілком польським, але не пощастило, і в львівському університеті єсть кілька кафедр, на яких професори українці читають лекції українською мовою. Але все ж більшість професорів і більшість студентів там поляки і вони, користуючися з того, що їх більше, завжди силкуються кривдити українців і українську мову.

Так сталося й цими днями. Депутація української „Академічної Громади“ двічі ходила до ректора університету—поляка прохати, щоб дозволив в університеті зібрати українське віче. Ректор відповів, що він не розуміє української мови і що в університеті урядовою мовою мусить бути польська. Обурені цим студенти українці послали знову депутацію, щоб їм дано залу в університеті, в якій вони могли б зібратися і обміркувати ректорову відповідь. Зараз депутації нічого не сказано. Другого дня в університеті прийшло більше як двісті студентів-українців почути, яка буде відповідь. Ректор відповів, що не дозволяє дати студентам залу. Тоді обурені студенти вибили двері в одну залу, увійшли туди і обрадившись постановили резолюцію, якою українська молодь ганьбить провокаторське поведіння ректора з українськими студентами; протестує проти слів ректора, що урядовою мовою в університеті мусить бути польська і заявляє, що прав своїх в університеті боронитиме всякими, хоч би й найгострішими способами, а відповідальність за це складає на ректора і університетський уряд. А тим часом зійшлося з п'ятею студентів-поляків і послали до ректора депутацію, щоб подякувати йому за поведіння з студентами-українцями і за те, що обстоює за спільнення університету. Вийшовши від ректора депутація переказала студентам-полякам подяку від ректора і студенти почали вигукувати на честь ректорів і тут між студентами-українцями і поляками счинилася бійка. Вилізли кулаками, палками і чим попало. Врешті українці виперли поляків з коридору повитягали оселони, на яких сидять студенти, слухаючи лекції і зробили з ослонів барикади аж до стелі, щоб не пустити поляків. Тоді секретарь університетський Віняр звелів замкнути всі двері і покликав в університет поліцію. Але проти цього вже й багато студентів-поляків почали кричати і поліція вийшла з університету і стала на майдані. До чотирьох годин була колючина в університеті, а тоді врешті професорові Хлямтачу пощастило умовити студентів розійтися. Українці розібрали барикади, що загрозували двері в бібліотеку і вийшли бібліотечними дверима, а поляки вийшли головними університетськими дверима.

Університет замкнуто і звелено нікого туди не пускати. В п'ять годин приїхав в університет намісник По-

тоцький і облядів університет та розсипувався, що і через віщо зробилося. Увечері зібрався університетський сенат і рішив не прийняти вчяття, а полагодивши те, що порушено, почати читати лекції. Але можна запевне сказати, що коли польський університетський уряд не одмінить свого поведіння з українцями і робитиме і далі так як робив досі, то спокою в університеті не буде.

За кордоном.

Клерикально-монархічні заходи у Франції.

З приводу сподіваного приїзду князя Орлеанського, який домагається французького трону, закрдонні газети пишуть, що князь поспробує повернути монархічний лад в той час, як папа покличе католиків до боротьби з новими протикатолицькими правами.

Ці надії французьких реакціонерів спераються запевне також на настрій, що панує серед значної частини французьких офіцерів. Осє які надії скоїлись при оцінці церковної власности. Так, наприклад, великий бешкет счинився 23 лютого н. с. в Сен-Мальо з приводу того, що офіцери не хотіли слухати наказів уряду. Офіцер Деобле одмовився виконати наказ комісара, який домагався, щоб військо виломало зачинені і забарикадовані костельні двері. Офіцер послухав лише тоді, як сей наказ бло йому прислано також од його начальника генерала Давіньона. В другому місці було ще гірше. Треба було оцінити церкву добро костельно Saint-Servan. І тут двері було забарикадовано. Коли комісар вдав до начальника батальону, щоб він звелів виломати двері, той одмовився. Комісар викликав генерала Давіньона, який повторив наказ, алеж офіцер не послухав і своєю військовою старшою. Тоді генерал доручив командувати батальоном капітанові. Сей також не хотів слухати. Генерал арештував офіцера і поклякавшиного капітана. Алеж не по лухав і той. Ледве четвертий офіцер Бюлер згодився виконати наказ і двері виломлено. В де-яких місцевостях костельні барикади зорганізовані клерикалами в іділлі, при чому з обох боків є поклічені.

В сенаті клерикальний заступник Роуціне докоряв французський уряд за те що вживає військо підчас оціночних, непорозумін. Міністр внутрішніх прав одповів, що не було б ніяких колотнеч, як би не проти законна агітація клерикалів. Звичайно поліція нічого не може заповідати і через це уряд мусів при клякати військо.

Б. Я.

У Києві.

Четвертий день сесії земського комітету. 19 февраля в 11 годині, в залі Горької думи відбуло в четверте засідання февральської сесії Київського губерньського земського комітету. Прочитано протокол засідання Комітету 16 февраля і звістка про те, що „магістр Государственный Совет“ про заведення в Київській губ. взаємної земської страховки. Высочайше затвержено і страховка може бути заведена з 1906 року.

Після цього чимало часу обговорювалось питання про те, які будинки ставити для народних шкіл і які школи буде одкривати земство.

Член управл. С. Я. Леонтьев докладує що земство думає будувати школи 2 типів: однокласні з двома класними кімнатами, а двокласні з ремісничими відділами в три кімнати. На кожного ученика положено: 2, 15 арш. площі помосту а в воздуху 1/2 куб. саж.

Інженер І. М. Хижняков цаходить, що на кожного ученика треба повітря не менш 0,8 куб. саж. при тому ж треба завести таку вентиляцію, щоб класна кімната завжди провітрювалась. В. М. Саозов подался на сільсько-хазяйській школи, в яких на ученика положено 3/4 куб. саж. повітря. Гласний М. С. Еремев гадає, що скільки б не положили на ученика воздуху, нічого з того не вийде, бо учеників завжди буде більше, ніж положено. Директор народних шкіл Т. Г. Лубенець пояснює, що в нових школах буде воздуху 1 куб. саж, через те що помешкання будуть великі з окремими хатами, де роздигаються, а коридором, що якому після уроків можуть гуляти ученики, а в ту пору школьна кімната буде провітрюватись.

Комітет дозволяє Губерній Управі будувати школи 1) однокласні з 1 кімнатою—5000 карб., а 2) кімнатами 8500 карб.; 2) двокласні „Олександрівські“ з трьома кімнатами ізремісничими відділами—17000 карб., ліучи на будівлю, куб. саж. дерев'яного будинку 40 карб., каміного—60 карб.

Гласи І. А. Рева нагадає, що не годиться забувати, що селяне хочуть мати справжні двокласні школи. Однокласні школи учать тільки по складах розбирати напечатане, а не розуміти. Також і помічники сівчучають відкриття двокласних ремісничих шкіл. і будувати однокласні школи все одно, що „грати в бирюльки“. М. С. Еремев радить земству, поки що, відкрити однокласні школи, які будуть ліпші, ніж церковно-приходські, коли ж будуть гроші, то завести і двокласні, краще мати яку-небудь школу, аїж ніякої.

С. М. Богданов посилається на сучасні події і знаходить, що не тільки двокласні, але й віщї школи не вбережуть учеників від помилку.

І. А. Рева назвав однокласну школу „каганець“, а двокласну „Електричний ліхтарь“. Чим скоріш обмісимо каганці, тим менше від них буде чаду.

Богданов каже, що коли однокласна школа „каганець“, то університет—„сонце“, краще зразу завести по селах університети.

Рева відповідає „що з охотою аби тільки були на те гроші“. Парешті комітет ухвалив ту думку, що подав І. Рева з поправками Д. Сахновського: комітет установе „тип“ двокласної школи, а поки що на короткий час допускає і однокласні школи з двома класними кімнатами, але, щоб земство найкоріше, коли будуть гроші, перестроїло ці школи на двокласні. Будинки для школи можуть ставити по вільній управі не по шаблону, а в згоді з „місцевими умовами“.

Д. Т. Г. Лубенець пропонує земству заборити в свої руки 9 однокласних шкіл при Київському Товаристві піклування про народну терезість, на вдержання цих шкіл що року треба 13000 кар.

Комітет згодився щоб земство пришло ці школи.

Голова сепархіяльної школьної ради д. Георгієвський просить ухвалити таку резолюцію: в згоді з попитоми земськими управами школьна рада на вдержання учителів визначає плату, дивлячися, скільки буде учеників, але не менше 240 карб. при тому половині плати учительні повинна давати земська управа а другу половину—школьна рада. Коли настановлятимуть нових учителів, у школьній раді повинні засідати 2 члени управи, які можуть протестувати проти постанови школьної ради“.

Комітет постановив прийняти резолюцію д. Георгієвського. Засідання закрито в 2 год. дня як виходили з думської зали, голова партії „правового порядку“ Любинський роздав великі аркуші паперу з малюнками на яких була програма партії.

Звістки з університету. Записування на оголошені публічні лекції по загальній та російській літературі та історії йшло дуже майно. Але з суботи, 18 лютого, записування пішло жавіше: за одну суботу записалося стільки, скільки було до веі. Досі підписалося на лекції: 1) Пр. Грушевського—19 чоловік, 2) Пр. Дашкевича—16, 3) Пр. Ардашева—14, 1) Пр. Довнар-Запольського—13, 5) Каманіна—6 і 6) Пр. Кулаковского—ні одного.

Окрім цих, 23 чоловіка підписалося на всі лекції вкупі. На професорській раді постановлено продовжити записування до четверга, 23 лютого, і потім почати читання лекцій. Роспис уже складено.

Лекції розпочнуться 26 февраля, в якіксь з аудиторій і будуть читатись таким порядком:

В неділю проф. Н. П. Дашкевич од 1—2 години дня, проф. Ардашев од 5 1/2—7 1/2 год. ввечері; в вівторок: проф. Кулаковский од

6 1/2—7 1/2 год. ввечері, проф. Довнар-Запольский од 7 1/2—8 1/2 год. ввечері; в четверг: д. І. М. Каманін од 7—8 год. ввечері, д. А. С. Грушевський од 8 1/4—9 1/4 год. ввечері. Записування можна до 23 февраля.

Телеграми.

С.-П. Т. А.

21 февраля.

ПЕТЕРБУРГ, 21 февраля (Офіційно).

Височайший Маніфест.

З ласки Болоі Ми, Миколай II, Імператор і Самодержець Всеросійський, Царь Польський Великий Князь Финляндський і инш. і инш. і инш., ознаймуємо всім Нашим вірним підданям:

Маніфестом 6 августа, року 1905 Ми оповістили про скликання державної думи з виборних від народу і тогож числа затвердили її установу. Маніфестом 17 октября минулого року Ми надали державній думі нові уповноваження в справах законодавства. Разом з цим Нами ухвалено замір передбувати державну раду (государственный совет) так щоб в ній мали значну участь виборні від народу. Виконуючи такий замір Наш, Ми звеліли виробити необхідні через се зміж і установах Державної ради, а також переглянути і самі установи Державної Думи, щоб погодити їх з основами 17 октября минулого року Нами ознаймованими. Праця ся тепер виконана. До участі в законодавній роботі державної ради прикликаються в рівному числі з членами визначеними Нами також виборні від духовенства, пануючої в Росції православної церкви, од дворянства і земства, а також од заступників науки, торгівлі і промислу. В цьому поновленому складі—державній ради в справах законодавства надаються рівні права з державною думою. Сохраняючи непорушно корінь підвалину основних законів держави, по силі якої ніякий закон не може мати сили без нашого ствердження, ми встановлюємо надалі загальне правило, що од того часу, коли скликано буде державну раду та державну думу, закон не може мати сили без ухвали ради та думи; але під час перериву в роботі державної думи, коли б надзвичайні обставини викликали потребу в такім заході, що має бути обміркований законодавчим порядком, то рада міністрів докладує про се Нам безпосередно. Але міра ця не може вносити зміні ці в основні закони держави ні в установи державної ради чи державної думи ні в закони провібори до ради або до думи. Сила такої міри перстає, коли відповідним міністерством чи главноуправляючим окремим відділом не буде внесено до державної думи на протязі перших двох місяців після того як знову розпочнеться робота в думі відповідний же тому заходів законопроект або коли того законопроект не ухвалить державна дума або державна рада. Майбутню спільну діяльність цих вищих державних інституцій. Ми встановлюємо на таких головних основах: державна рада і державна дума що року скликаються і розпускаються нашими указами. Державна рада переверіє уповноваження своїх виборних членів. Державна рада переверіє також уповноваження своїх членів. Одна особа не може бути одночасно членом державної ради і членом державної думи. Державній раді і державній думі, на основі встановленого для них розпорядку, надається право

здіймать питання при скасуванні або зміни існуючих, а також про видання нових законів, за винятком основних державних законів, розпочати перегляд яких можна тільки з нашої волі. Проекти законів розглядаються в державній думі і коли вона їх ухвалить, ідуть до державної ради. Законодатні проекти, які уложено з почину державної ради, розглядаються в раді, і коли вона їх ухвалить, ідуть до думи. Проекти законів, прийнятих в державній раді і державній думі, подаються на розгляд Нам. Проекти законів, яких не ствердить державна рада або державна дума, вважаються за одкинуті. Державній раді та державній думі надається право, порядком для них установленним, вдавтися до міністрів та главноуправляющих окремими відділами, що підлягають правительствующому сенатові з запитами з приводу таких вичків, які зробили вони сами або підкладі ім люде і інституції, і коли б ці вчинки здавалися незаконними. Щоб дати дальший розвиток цім головним загодам Нами основам, ствержено правила про зміни установи державної ради, а також переглянену відповідно Нашим думкам установу державної думи. Ці закони Ми звеліли правительствующему Сенатові оголосити вселюдно. Про порядок обміркування законів, що спільні для Імперії і Великого Князства Финляндського, Ми у свій час дамо потрібні накази. Ми просимо Божого благословення на розпочаті Нами велике перетворення в державному ладі дорогої Вітчизни і сподіваємось, що шляхи, які відкриті Нашим вірним підданам до участі через виборних в справах законодавства, в єднанні з Нами приведуть до відроженні духовних та матеріальних сил Росції та до зміцнення в ній ладу, спокою та добробуту, а в купі з тим і до змінення єдності і величності держави.

Даний в Царському Селі в 20 день февраля в рік од Різдва Христового 1906, царювання ж Нашого дванадцятій.

МИКОЛАЙ.

ПЕТЕРБУРГ, 20 февраля. (Офіційно). Наказ правительствующому сенатові. „Признавши, що треба тепер же назначити час для виборів членів державної думи, в тих місцях, де се можливо по місцевим умовам і зроблений уже роботі, приказуємо: вибори членів державної думи по губерньських виборчих зборах зробити в губерніях: Архангельській, Бесарабській, Вітебській, Володимирській, Вологодській, Гродненській, Калузьській, Ковенській, Коетромській, Курзьській, Могилевській, Московській, Новгородській, Олонецькій, Орловській, Подільській, Псковській, Самарській, С.-Петербурзькій, Сибірській, Ставропольській, Тавричеській, Тамбовській, Тверській, Тульській, Уфійській, Харьківській і Ярославській—26 марта. В губерніях: Астраханській, Виленьській, Воронежській, Вятській, Катеринославській, Казанській, Минській, Нижегородській, Пензенській, Пермській, Потапській, Рязанській, Саратовській, Херсонській, Чернігівській і Области військово-донського—14 апреля, і по губерніях: Київській і Оренбурзькій—20 апреля сього 1906 року. Правительствующий сенат має приказати зробити се“. На приказі Царь власноручно підписав: „МИКОЛАЙ“.

Царське Село 19 февраля 1906 року. КАЛІЩ, 19 февраля. Католицьке духовенство прохало власти помігти йому спинити сектантський рух.

на“—буває иноді так, що парубки кидають цеглинами в двері єврейської синагоги і дивляться в вікна, що то в школі робиться з переляку від стукотні.

Або от умре єврей,—ніхто не скаже, що „вмер“, а тільки—„здох“... Наче скотина... Це вже так ведеться з дідів-прадідів... Як несуть ховать мертвого єврея на кладовисько,—на „окні“... Як кажуть у нас,—і тут глузують... А як ховають кого небудь з селян,—горе тому жидови, що случаем не впеіє знати шанку з голови!...

А що до повірря, ніби то євреї печуть мацу з християнською кров'ю, то трапляється багатьом людеж, що цілком вірять цій казці. Є навіть такі, що ні за що не візьмуть у рот мади, бо вона, бачте, з християнською кров'ю... У нас, у Врусялові, є свій особливий звичай: це—бити вікна євреям у чистий четверг на страстній неділі. Діти починають бити вікна ще під вечір, а як дуже кортить, то й з полудня, а більші, парубки—як ідуть з вечерні.

Заможніші євреї наймають кого-небудь стерегти свої вікна, а у бідних—потрощать... Вчуть вікна,—це б то за то, що „жида“ Христа колись замучили... Прости ім, Отче, бо не знають, що роблять“ сказав би Христос, в ім'я якого це робиться.

А чи проститься ж духовним отцям, які добре знають цей звичай і ніколи ні одного слова не сказали своїм

темним дітям, що це—блюзнірство (кошунство), глузування над заповідями Христа, що це—грех!...

Багато де-чого й ще можна було б розказати з відносин до євреїв, але буде й цього.

Такі ворожі відносини перестануть, як в селі буде більше просвіти, як по школах стануть читати, що всі люде—й пани, й селяне, й жида—рівні не тільки у Бога, але й на землі...

Уже останніми часами проміння того сонця, що якомсь було вихоплялось з-за хмар, трошки ростило полуду на очах наших селян і зараз де-хто з їх повів инші розмови про „жидів“. Вселюдна освіта розжене туман, що такою темною хмарою навів над селом, і в промінні ясного сонця селяне побачать багато де-чого з того, чого досі не бачили їх незрячі очі... І ам Рулька.

Сам собі пан.

Оповідання.

(Кінець).

В № 40-му кінець сього оповідання через недогляд поплутано в друкарні. Подасмо його тепер так, як він мусить бути.

Повів мене салдат. Ідемо вулицею,—темно вже на дворі, ліхтарі скрізь погасилися. Проїшли трохи мовчки.

— А куди ж оце ми йдемо?—питаєся.

— Хіба не чув?—одказує—У поліцію йдемо.

— А бодай би ти пішов круга-світа!—думаю собі, а сам питаю:

— Дак хіба це ви й справді в поліцію мене ведете?

— А веду.

— А на що?

— Бо звелено.

— А що ж у поліції буде?

— Закину тебе в темцу, то переночуєш. Хіба не чув?

— Чув,—кажу.—А як переночую, то що буде?

— А тоді надзиратель будуть тобі розказувати по своїому.

— Що ж то воно: по своїому?—питаю.

— Хіба не знаєш?

— Не знаю.

— Ну, то завтра твоя морда знатиме.

Як почув я те, то так мені мов окропом хто в обличчя линув, а далі й дух перебіло. Зроду мене не било,—хіба коли мати, як пуштував малім, сторч ганчіркою вдарила. Це вскочив по самі вуха.

Ще помовчали. Тоді я й кажу:

— А що, як би зараз оце від вас та втік?

— Який швидкий!—одказує.—Помалу, бо пона звалиш.

— Ну, а як би ти таки втік?—знову я намагаюсь.

— То я б тебе наздогнав і морду набив.

А щоб ти і в старцях щастя не мав за таке слово!—думаю та й знов у мене серце огнем узялось. Та треба терпіти, щоб не було гірше. А він на мене скопа позира та—

— Не оставайся, не оставайся позаду,—іди лиш попереду!

— Та я,—кажу,—й не „зостаюсь“, а я так собі думаю: що як би я вам карбованця в кишеню вкинув?

— Та тоді б, наздогнавши, морди не бив, а тільки б узив за шияку та таки й поляг би в поліцію.

— А як би два карбованці, то може б вам важко було бігти?

— Ні, не дуже... Ти багач, білети в першому ряді кушеш.

— О то ж, що багато витратився,—кажу.—Ну, а як два з половиною, то вже мабуть заважуть, мабуть не підбіжиде?

— Хто його знає... А що ж я надзирателєві казатиму?

— Скажете, що втік по темному, а ви зачепились, упали та й не наздогнали.

— Хто його знає... Давай три, то може й важко буде.

Вийняв я три карбованці та й укинув йому в руку.

А ми дійшли саме до темної вулиці. Я й метнувся туди,—біжу, аж земля підо мною горить, аж дух мені забиває. Озирнувся,—уже його в темному не добуваю.

Тоді завернув у другу вулицю, чую,—торохтять... іде звощик. Підждав та так на його й скочив.

— На станцію та швидче! Чи ви-сіємо на поїзд?

— Поганитиму, то висіємо.

— Дак паняй же!

Поки до станції, то все боявся, що спізнюся, а як увійшов у станцію, то вже не знаю як і білета вхопив, як і в вагон ускочив.

І що ж би ви думали? Аж поки поїзд рушив, то трусивсь. Не страшно мені тих поліцейських самх, та страшно тієї ганьби та зневаги.

Оттак я того права добувався... та й не добувся...

Вернувшись додому, то й жінці довго не признавався. А далі таки й сказав. Вона на мене мокрим радном, що стільки грошей череві!...

— Тобі,—кажу,—байдуже, що з мене так наануцалися, тільки за гроші клопочеш!

— Так тобі й треба!—грімає,—не витівай аби чога!

Ну, що ти їй казатимеш? То, як іхав, дак аж плакала, а як цілий вернувся, дак і байде,—аби гроші!

Та то б і ще дарма, а то біда, що хоч я їй і наказував, щоб нікому а ні теленя, одначе вона таки розказала про все своїй сестрі Хотині, а в тієї зяик як лопатень, так усі й довідалися.

Сміються тоді з мене: панського права,—кажуть,—добувався.

А воно й неправда: не панського, а таки людського. Та де воно в час еї

В. Гриченко.

ДІЛО

Виходить у Львові щодня, (крім неділь і святих) о 5 годині по півдні.

Яко Літературний додаток долучається „Бібліотека найзнаменитших повістей“.

Передплата на „ДІЛО“ з літературним додатком

Table with subscription rates in Avстри and Avстрія, including prices for annual, half-year, and quarterly payments.

Поодинокое число коштує у Львові 10 сотиків на провінції 12

Редакція, адміністрація і експедиція: Львів, вулиця Баторія, число 12

„Рідний Край“

Політична, економічна, літературна і наукова часопись

ТИЖДНЕВА, З ДОДАТКАМИ СЕРЕД ТИЖДНЯ ПРО НОВИНИ, ВИХОДИТЬ В ПОЛТАВІ.

Часопись служетиме для оборони інтересів усіх трудящих людей, добра і нашому краю.

Передплата на цілий рік—з 1 січня (января) 3 карбованці з пересилкою півроку 1 р. 80 к. з перес., на 1 місяць 35 к. з перес.; один номер виходить за 10 коп. (можна марками)

Редакція і Контора в Полтаві, ул. Котляревського, квігарня Гр. Маркевича.

Видає Гр. Маркевич, Редактори: М. Дмитрієв та Гр. Коваленко.

В КНИГАРНІ

Київської Старини

Продаються ось які нові українські книжки.

- List of books for sale including titles like 'Бордуляк Т.-Оповідання', 'Вовчок М. Оповідання', 'Грушевський М. Історія України Русі'.

ГРОМАДСЬКИЙ ГОЛОС

РАДИКАЛЬНИЙ ПОЛІТИЧНИЙ ЧАСОПИС

Виходить два рази на тиждень: вівторок і п'ятницю

ПЕРЕДПЛАТА ВИНОСИТЬ:

в Австрії в Росції в Америці річно 7 корон 6 карбованців 2 1/2 долари

Поводинокое число 6 сотиків, з пересилкою—8 сотиків.

Адреса редакції і адміністрації: Львів, вулиця Ліндого, число 7.

Хутір коло р. Тетерева прод. 5 д. з будин. у 5 гори. Льодовий, шоп, садок, город, 2 лісу борового і листови. сажавка, 2 колодязі. Ціна 4 т., заставляю у 2 т. доплата 2 т. Львовська 5, кв. 5. М. М. Данько. 5-105-4

Коли доводилось силоміць закривати костюли, і намісто уведенних настановляти нових ксьондзів, власті подекуди і помагали. З цілком певних джерел чули ми, що вищі громадянські власті признали, що після указу про свободу віри, власті не повинні були втручатись в церковні справи.

ПЕТЕРБУРГ, 20 февраля. Министерство дорог подає раді міністрів проект заведення місцевих бюро для перевозок хліба, в яких мають брати участь заступники хліборобства і торгівлі та промислу.

В міністерстві дорог заведено, під проводом Кетриця, комісію, яка має поліщити перевозку товарів і пасажирів по казенних залізницях, де великий рух.

В міністерстві дорог заведено комісію, яка має інакше поділити казенні залізничі. Думають скасувати управління шости казенних залізниць, прилучивши їх до інших через що видатків стане менше на 2 мільйони карбованців.

Чутка, що будим то де-котрі заграничні страхові товариства думають завести у нас нове страхування—від погромів—назначивши премію в 2%, і страхуючи не менше, як на 5 літ, хвальшова.

З офіціальних джерел дізнались ми, що чутки про розрухи в Китаї занадто прибільшені. Не правдива і та звістка, що панцирника „Славу“ і два міноносці одправлено на Далекий Схід саме через останні китайські події.

Окружающий суд одмовив присудити сахарні Терещенків, з другого страхового товариства 1 1/2 мільйони шкоди, яка сталась од розгрому сахарні на хуторі Михайлівському.

ЧИТА, 20 февраля. Посажено в тюрму пристава Меньших за те, що він роздавав зброю селянам села Уста, щоб боронитись, коли б був тут погром.

В городі а надто в повіті дуже нуджаються харчем.

ПЕТЕРБУРГ, 20 февраля. Сими днями має бути оголошено кілька законів, що змінять сучасні закони про католицьку віру. Відбираться у генерал-губернаторів південно-західного і північно-західного краю право своєю властю закривати монастирі, дозволяється свободно робити крестні ходи, скасується правила, що перешкоджають обивателям ставити хрести—пам'ятники, зміняться умови, на яких мають служити ксьондзи в тому зміслі, що спархальне начальство матиме більше прав; скасується правила, що перешкоджають ксьондам брати одпуски і дозволяється їм брати безстрочні паспорти.

Сими днями мають оголосити новий закон, по котрому губерньскі і повітові закладом, хоч би і з ріжних губерній, дозволяється робити між собою умови і закладати товариства для торгівлі хліборобським знаряддям і іншими товарами потрібними для селян.

Вчора по всій петербурзькій губернії відбувались скрізь волосні сходи, на яких вибирали виборних від селян на повітові збори виборців. Головами сходів були волосні старшини. Земських начальників на зборах не було. Вибрано здебільшого селян хазяїв, а кілька сельських і громадських діячів, волосних старшин, один член волосного суда і сельський староста.

Петербурзький губернатор думає назначити на 5 марта передвиборчі з'їзди дрібних поміщиків в п'ятих повітах.

Сходи фабрично-заводських робітників для виборів виборних думають скликати скрізь 5 марта.

Наради заступників вищих шкіл міністерство народної просвіти, які мають виробити автономний статут, почнуться 20 февраля. Статут сей укладатимуть придержуючись нового університетського статуту.

ПЕТЕРБУРГ, 20 февраля. В Збірнику законів і наказів уряду надруковано постанови державної ради, які затвердив Цар, про порядок назначення і увольнення з служби католицького духовенства, про зміну порядку одпусків католицького духовенства в інші паравіи і про касовання законів про закриття на час або на завше католицьких монастирів і католицьких хрестних ходів.

Міністр фінансів дозволив скликати в другій половині марта в Петербурзі XI-й з'їзд заступників земельних банків.

Міністр народної просвіти дозволив київському університетові одкрити „учебно-вспомогательні“ заклади (лабараторії, фізичні кабінети, то що) і дозволити студентам, які схочуть, держати пів курсові экзамени.

ТИФЛІС, 20 февраля. Три робітники застрелили на набережній вулиці кавначея контрольної палати, що віз сім тисяч карбованців, і взяли гроші. Одного розбійника вбито, другого арештовано. Хто він такий не звісно.

Откриваючи сьогодні вірменсько-магометанські збори; які мають обміркувати, як запобігти ворожнечі між вірменами і магометанами, міністр сказав, що треба обміркувати адміністративні заходи і знайти якісь способи спинити лихо, що губить добробут країни. Намістник запропонував генералу-лейтенантові Маламі бути головою зборів.

ОДЕСА, 20 февраля. В крамниці „Бомзе“ на Олександрівським проспекті кинута бомба за те, що тут поліція засіла і вловила двох анархистів. Тяжко ранено хазяїна крамниці і прикащика Беккера. Ті, що кинули бомбу, втекли.

Заграничні телеграми.

САН-ФРАНЦІСКО, 19 февраля. Офіцери з парашоду „Маренгоза“, розповідають, що перед вихором, що був на островах Товариства, море страшенно хвилювало. Хвилі позносили цілі села. Кораблям, що стояли в порті на острові Таїті, пощастило врятуватись. В одній з тутешніх газет пишуть, що зникло де кілька островів і загинуло коло 10,000 людей. Але звістка ся ще неперевірена.

Дописи

М. Вертівка (Чернігівщина). Насунилось в нас. З того часу, як завелася у нас чорна отапа, неначе чорна хмара обступила навкруги. Мовчки дивляться на це люди. Цими днями треба було обрати на новий строк крестянського старосту замість теперішнього Ярошенка. Усі люди вказували на тверезого розумного чоловіка Д. Кастирку, та теперішній козацький староста—Дудченко з погрозами не дозволив скласти приговора на Кастирку.

Чим той Кастирка страшний; хіба тим, що небагатий? З тим і розійшлася громада, а через кілька днів зібравсь жменю надежних людей—знайомих Ярошенкових; тут прислужився багато й старшина Іваненко,—і чорносотенна трійця зісталася неперушена: Ярошенко знов зістався. Не обійшлося тут і без зілля „привороту“, з яким у нашій волості уже не криються, особливо після виборів на старшину Іваненка; тоді він прямо волосному сходу велично заявив: „Обицяв я, каже, папове перед виборами, то й знайте мою чесність,—от вам 25 карб. на могорич!“

Інші з громади образились цим, прохали земського оборонити, щоб хоч на сході не ображав їх оцей чоловік, та все якось присохло. Верховодять тепер у волосному правленні одні чорносотенці, маючи за огаманів старшину й старосту. Ніяк люди не доберуть способу з своїм начальством, що так міцно держиться; шукали уже розправи і в земського, і в предводителів—та все марно. Та не все ж буде негода: колись таки вагяне сонечко і висухить наші сльози.

У нас дві парафії, у кожній є хор свій. В однім хорі регентував чоловічок—так собі і ні се, ні те: тільки що гортань голосна та руками вміє махати, коли хто кричить. Як оне пішли гомити, то регент—А. Зоденко, звісно, не втерпів: ну махат руками порякувати, а тепер хор бойкотує його за оцей чорносотенний хист.

В другому хорі співали п'ятеро нащадків Іваненкових старшин і всі як слід скинулись на батька. Хористи усіх їх бойкотували й вигнали з хору. Після цього двом хористам треба було кудись поїхати, та нехай знають, проти кого ото пішли! Старшина ніяк папшпортів не видає. Чи допоможе ж то їм земський?

„правовики“ зробили постанову перелати цю заяву „до розпорядження комітету.“ Молодий.

Г. Кролевець, черніг. г. Город наш можна назвати безпартийним і це буде воіст правда. Перше хоч існування чорносотенців, що голосно виявлялись своїми діями, вказувало на настрій якоїсь частки люду, але тепер ушухли й чорносотенці. Тут нема крайніх—ні правих ні лівих. Люд роздробився на одиниці. Гуртування одиодумців майже нема. Передвиборча агітація під реакційним гнітом стає неможливою. Певно такий стан, коли ніщо не ворухиться, є наслідком того, що велика частка політично—живого, розумного громадянства „изъята пзъ обрацения“. Повітову тюрму цілком заповнено переважно політичними в'язнями. Арешти де-яких поважних громадських діячів, як от наприклад бухгалтера земської управи д. Г., зробили в окрузі велике вражіння. Чутка, що ще мають бути арешти, геть залякала городи. Найбільш в'язнів в'єсяля, що належали до Покошицької сельської сільки. Ця сілька—кількох волостей почала бува робити дуже жваво і в короткий час погрожала захопити величезну округу на кілька повітів. Проти головніших її діячів за часу арештів уживано дуже жорстоких репресій, що в свій час страшенно обурили проти адміністрації громадянство. Тепер байдужість, пошта зневіррям, огорнула всіх. Взагалі люд хоч і виявляє згоду вибирати в державну думу, але довіря до думи не має і на будуче дивиться дуже безнадійно.

Город після страшного погрому почав оживати, але пограбовані крамниці ще навіс порожні, багатько їх обернулось у шукти. Чимало можна бачити оселі, де замість віков чорнїють сумні дірки з шматками скла, і чорні руйновища спалених крамниць ще дуже довог свідчать про Колішницю нових часів, про сїліку людських чорних сотен з чорними сотнями урядовими.— Н. В. Вільний.

Залізничні Поїзди.

Table with train routes and schedules, including columns for destination, departure, and arrival times.

Московсько-Київсько-Вороніж. залізниця.

Почтов. I, II, III кл. Кременчук, Полтава, Харьков.

Почтов. I, II, III кл. Полтава, Харьков, Лозова, Ростов, Севастополь.

Тов. пассажир. II, III клас. Полтава, Харьков.

Почтов. I, II, III кл. Кременчук, Полтава, Харьков.

Почтов. I, II, III кл. Москва, Курськ.

Пассаже. I, II, III кл. Курськ, Москва, Воронеж.

Пассаже. I, II, III кл. Курськ, Воронеж, Харьков, Петербург.

Мішан. IV кл. Київ, Одеса, Брест, Знаменка.

Почтов. I, II, III кл. Кременчук, Полтава, Харьков.

Почтов. I, II, III кл. Полтава, Харьков, Лозова, Ростов, Севастополь.

Тов. пассажир. II, III клас. Полтава, Харьков.

Почтов. I, II, III кл. Москва, Курськ.

Пассаже. I, II, III кл. Курськ, Москва, Воронеж.

Пассаже. I, II, III кл. Курськ, Воронеж, Харьков, Петербург.

Мішан. IV кл. Київ, Одеса, Брест, Знаменка.

Почтов. I, II, III кл. Кременчук, Полтава, Харьков.

Почтов. I, II, III кл. Полтава, Харьков, Лозова, Ростов, Севастополь.

Тов. пассажир. II, III клас. Полтава, Харьков.

Почтов. I, II, III кл. Кременчук, Полтава, Харьков.

Почтов. I, II, III кл. Москва, Курськ.

Пассаже. I, II, III кл. Курськ, Москва, Воронеж.

Пассаже. I, II, III кл. Курськ, Воронеж, Харьков, Петербург.

Мішан. IV кл. Київ, Одеса, Брест, Знаменка.

Видатки і за редакцію відповідає Володимир Леонтович

Оповіді.

Досвід. вчителька городської школи з практик. шукає лекцій. Ад.: Іриненська 3, пом. 1. Е. Б. 3-110-3

Випли з друку і прод. в київськ. книгарнях гумористичні оповід.

„Лиса Гора“ і „Мертвечий Бенкет“ Павла Рябошапки. Ціна кожній кн. 5 к. 6-108-4

Київ. Друкарня М. О. Гирича, Трьохсятельська, № 14.